

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

ANNOTATIE t.b.v. MCCb
Vergadering te houden op zondag 19 april 2020

- **Annotatie inzake steun aan seizoensgebonden sectoren (ASEA)**

Opstelling:

- U kunt een toelichting geven op de stand van zaken m.b.t. een generieke loonkostenregeling en daarbij markeren dat:
 - UWV de regeling niet kan uitvoeren, maar wellicht gegevens uit de polisadministratie kan verschaffen aan RVO.
 - Er nog drie uitvoeringsvragen op tafel liggen, namelijk 1) afbakening van sectoren, 2) vaststelling peildatum loonsom en 3) bepaling seizoensomzet.
 - Wat u betreft de bal nu bij EZK ligt om dit verder op te pakken, maar SZW uiteraard bereid is mee te blijven denken.

Korte inhoud:

- Op verzoek van de Vijfhoek heeft SZW nagedacht over een mogelijke generieke loonkostenregeling voor seizoensgebonden bedrijven die niet kunnen profiteren van de NOW.
- In de Vijfhoek van aanstaande dinsdag ligt een notitie hierover voor. Een eerste concept (zie bijlage) hebben wij vandaag naar EZK verzonden om een verdere slag te maken.
- De probleemanalyse geeft aan dat seizoensgebonden bedrijven vaak geen aanspraak kunnen maken op de NOW, terwijl ze wel vast personeel in dienst kunnen hebben. Een generieke loonkostenregeling voor seizoensgebonden bedrijven kan hier uitkomst bieden. Het is nog niet duidelijk hoeveel bedrijven en werknemers gebaat zullen zien bij deze generieke regeling.
- Bij verdere vormgeving van de regeling spelen wel uitvoeringsvraagstukken, waarvan enkele ook bij het ontwerp van de NOW al opkwamen:
 - Kun je de se duidelijk afbakenen? Dit kan middels SBI-codes of door een bepaalde omzetconcentratie te eisen.
 - Welke peildatum voor de loonsom kunnen we kiezen, die de seizoensgebonden sectoren helpt maar ook uitvoerbaar is? April 2019 is wellicht een goede optie.
 - Is er een optimale manier om de omzet in de seizoenspiek te bepalen? De notitie geeft drie opties, waarvan een vergelijking tussen de jaarrekeningen van 2020 en 2019 de meest kansrijke lijkt.

Relevante punten:

- EZK is bereid om te onderzoeken of RVO deze regeling zou kunnen uitvoeren, omdat UWV dit niet kan. Wellicht kan wel UWV behulpzaam zijn met het verstrekken van informatie uit de polisadministratie, maar dit moet nog wel bij UWV nagevraagd worden.
- EZK is wel bezorgd dat RVO dit niet alleen kan trekken en ook expertise mist. EZK wil daarom een samenwerking verkennen tussen UWV en RVO, want dit zou schelen in de uitvoeringslast en ook duidelijkheid biedt aan ondernemers als er slechts één loket is. Gezien de capaciteitsproblemen bij UWV lijkt dit echter onhaalbaar.
- Wij hebben het eerste denkwerk gedaan voor deze regeling. Als RVO deze regeling kan uitvoeren, zal er een projectteam moeten komen vanuit EZK om de regeling op te tuigen. SZW-expertise zal daar waarschijnlijk onontbeerlijk voor zijn, maar er is nog geen capaciteit voor vrijgemaakt.

- **Annotatie inzake stand van zaken kinderopvang/noodopvang in relatie tot plannen OCW m.b.t. start (deel) van het onderwijs (KO)**

Proces en uitgangspunten

Op dit moment wordt er een adviesaanvraag bij het OMT voorbereid over of het medisch veilig zou zijn om scholen en kinderopvang weer te openen.

Dat OMT-advies zal maandag gegeven worden ten behoeve van de besluitvorming in ICCb en MCCb op dinsdag.

Uitgangspunt is dat in de besluitvorming van dinsdag in grote mate gebaseerd wordt op het OMT-advies (is het medisch veilig) en dat daarnaast afwegingen worden gemaakt op basis van economische impact, impact op beschikbaarheid van ouders voor werk, impact op de ontwikkeling van kinderen etc.

Insteek OMT-adviesaanvraag (en besluitvorming 21/4)

Vanuit SZW/KO hebben we geredeneerd dat als het veilig kan, dat dan kinderopvang weer open zou kunnen.

Als het veilig kan, is er wat ons betreft ook geen reden om niet in zijn geheel open te gaan.

Daarom is onze aanvraag gericht op 'is het veilig om weer geheel open te gaan?'

In de OMT-adviesaanvraag voor de opening van primair onderwijs worden 3 varianten gehanteerd:

- 1) primair onderwijs geheel open
- 2) onderbouw (groep 1-4) naar school, bovenbouw (groep 5-8) thuis (onderwijs op afstand),
- 3) kinderen uit een groep om de dag naar school (bijvoorbeeld op achternaam (A-J de ene dag) (K-Z de andere)

Wel stuurt OCW in de adviesaanvraag duidelijk aan op gedeeltelijke openstelling van primair onderwijs.

Vanuit SZW hebben we een duidelijk voorkeursscenario (in één keer open) en hebben we bedenkingen bij de varianten van gedeeltelijke opening.

Voorkeursscenario: scholen en KO in een keer open op zelfde datum

- De verspreiding- en gezondheidsrisico's voor kinderen, personeel en ouders zijn bepalend voor of en hoe primair onderwijs en kinderopvang opengaan.
- SZW en de brancheorganisaties kinderopvang (BK en BMK) hebben een sterke voorkeur voor het **in één keer opengaan (ipv gefaseerd)**.
Overleg hierover tussen OCW (primair onderwijs), onderwijsvertegenwoordigers, SZW, brancheorganisaties kinderopvang, VNG en FNV laat zien dat dit voor alle partijen de voorkeursoptie is. Hooguit biedt je scholen en kinderopvang een of twee weken om de transitie te maken en kinderen weer te laten wennen.
- SZW en de brancheorganisaties kinderopvang hebben een sterke voorkeur voor dat kinderopvang en primair onderwijs **tegelijk open** gaan, omdat dan druk over beide sectoren wordt verdeeld en het haalbaar wordt om onderwijs en opvang weer aan te bieden, het werkende ouders het meeste ontlast. Als **voorkeursdatum** wordt nu **11 mei** (na alle meivakanties) genoemd. Dit geeft voldoende tijd voor voorbereiding (ook voor het regelen van de noodopvang in avond, weekend, nacht).
- Brancheorganisaties kinderopvang geven aan dat voor de reguliere opvang, mits dit verantwoord is (afhankelijk van wat RIVM aangeeft), open kan (eventueel met coulance in toezicht/handhaving vanwege uitval van personeel en mogelijke een extra vraag). Dit vereist wel dat de protocollen afgerond zijn zodat personeel, ouders en kinderen weten hoe ze veilig kunnen handelen.
- Deze optie heeft de grootste voorkeur vanwege praktische en financiële uitvoerbaarheid voor de KO en het ontlasten van werkende ouders.

Scenario gedeeltelijke opening van scholen – lastig uitvoerbaar en verminderd positieve impact
Uitvoerbaarheid:

- De optie voor gedeeltelijke/gefaseerde opening is voor de kinderopvang praktisch **lastig uitvoerbaar** (loopt door huidige contracten heen), financieel bijna niet uitvoerbaar tenzij de compensatieregeling algemeen wordt doorgetrokken voor alle ouders die gebruik maken van de VSO en BSO. Ook levert dit maar een geringe bijdrage aan het ontlasten van de ouders, omdat zij mogelijk nog steeds kinderen thuis hebben bij gefaseerde opening.
- Brancheorganisaties kinderopvang geven aan dat, om bewegingen en contacten te beperken, zij **geen rol (meer) kunnen spelen bij de tussenschoolse opvang**.

- **De dagopvang (0-4 jaar) kan wel open**, mits het argument voor gefaseerd opengaan van het primair onderwijs niet is gelegen in gezondheidsrisico's, maar in praktische/organisatorische zaken.

Binnen gedeeltelijk openstellen voorkeur voor variant onderbouw/bovenbouw

- Als toch gekozen wordt voor gefaseerd opengaan dan hebben SZW en de brancheorganisaties kinderopvang bij keuze de voorkeur voor een leeftijdsgebonden fasering (onderbouw/bovenbouw). Een (fors) probleem voor de BSO in dit scenario is dat ouders niet altijd gebruik kunnen/mogen maken van opvang waarvoor zij een contract hebben. Dat levert risico op van opzeggingen van contracten. En dan **loopt de BSO een groot (financieel) risico**.

Extreme optie om dit risico te mitigeren is om de compensatie van de eigen bijdrage te laten doorlopen. Die compensatieregeling kan echter niet gedifferentieerd worden en kost daarmee € 100 mln per maand. Dit wordt door SZW niet als realistische optie gezien.

Variante om de dag openstelling niet uitvoerbaar

- Brancheorganisaties van KO geven aan dat wanneer primair onderwijs leeftijdsgebonden gefaseerd open gaat **om de dag** (verdeling op achternaam), het voor hun **geen optie is om de BSO te openen**. Deze optie is niet uitvoerbaar in een private markt met private contracten*. Daarmee heeft deze variant nog minder positieve economische impact/impact op beschikbaarheid van ouders en de ontwikkeling van kinderen;

Effecten

Beide varianten van gedeeltelijke openstelling hebben verder de volgende nadelen, die de **positieve impact van openstelling verminderen**:

- **Uitlegbaarheid**: Als het veilig is om geheel open te gaan voor kinderopvang, is het lastig uit te leggen waarom je maar gedeeltelijk zou opengaan bij primair onderwijs. Dat kan argwaan zaaien onder ouders en leraren of het wel echt veilig is;
- **Economisch effect**: als scholen maar gedeeltelijk open gaan, kunnen ouders maar gedeeltelijk weer aan het werk. De economische impact/impact op beschikbaarheid van ouders zal dus beperkt zijn. Onduidelijk is welke variant het meest positieve effect oplevert
 - o Bij splitsing onder/bovenbouw zijn ouders minder tijd kwijt aan de zorg voor de kleinste kinderen (meest zorg/tijdsintensief), maar evenveel tijd aan het begeleiden van bovenbouwers bij het leren; voor ouders met kinderen in onder- en bovenbouw neemt de logistieke uitdaging (brengen/halen) toe.
 - o Bij om de dag onderwijs op achternaam zijn kinderen uit hetzelfde gezin op dezelfde dag op school en heeft een ouder die dag de handen vrij. De volgende dag zijn alle kinderen thuis.
- **Ontwikkeling kinderen**: bij een keuze voor gedeeltelijke opening zal slechts een deel van de leerlingen klassikaal onderwijs krijgen:
 - o Bij splitsing tussen onderbouw/bovenbouw worden de onderbouwleerlingen weer klassikaal ondersteund, maar krijgt de bovenbouw nog steeds onderwijs op afstand. Het is niet duidelijk in welke fase kinderen het snelst een leerachterstand oplopen;
 - o Bij om de dag onderwijs krijgen leerlingen maar de helft van de tijd les (het onderwijs op afstand wordt dan namelijk niet meer gegeven). Daarmee is de winst in het inhalen van leerachterstanden beperkt of nihil
- **Mobiliteit**: gedeeltelijke openstelling kan leiden tot een verhoogde mobiliteit tov gehele openstelling. Bij meer reisbewegingen is het lastiger de noodzakelijke afstand tussen volwassenen te bewaren en zijn er meer contactmomenten tussen volwassenen en leerlingen.

Overige aandachtspunten

- SZW en de brancheorganisaties kinderopvang hebben een sterke voorkeur voor dat **kinderopvang en primair onderwijs samenwerken** bij het organiseren van en communiceren over reguliere opvang én noodopvang (oa over wie doet wat, inzet (extra) personeel, TSO, instroom 4 jarigen, etc).
- Brancheorganisaties kinderopvang geven aan dat wanneer reguliere opvang weer open gaat, **de noodopvang voor avond, nacht, weekend niet gegarandeerd** kan worden (ivm personeel, ruimte, financiën).

- Noodopvang onder reguliere tijden, kan waarschijnlijk wel opgevangen worden met de huidige locaties en tegen betaling van de reguliere financiering. Ook bij noodopvang onder reguliere tijden kan het mbt personeel knellen door de extra uitval door ziekteverschijnselen.
- De brancheorganisaties beschouwen de noodopvang als een **separate voorziening buiten de reguliere opvang**. Indien de MCCb besluit tot verlenging van de noodopvang (avond, weekend, nacht), wil de sector zich inspannen om deze zoveel mogelijk beschikbaar te houden. Wel is de hoeveelheid locaties, hoeveelheid personeel en de financiering een aandachtspunt. Hierover wordt dinsdag een notitie in ICCb en MCCb gebracht.